

ฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลเจริญราชภรณ์

ต.เจริญราชภรณ์ อ.แม่ใจ จ.พะเยา

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

โดย

เทศบาลตำบลเจริญราษฎร์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ ป่าไม้ และ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและ ของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วน ร่วมในการดาเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทยมี ความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถปรับ ประยุกต์ หลักธรรมคำสอน ทางศาสนาเข้ากับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคน กับสังคม และธรรมชาติได้ อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

งานการศึกษาเทศบาลตำบลเจริญราษฎร์ ได้เล็งเห็น ความสำคัญของ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น จึงได้จัดทำ โครงการสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญ หายไปจาก ชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือ ปราชญ์ท้องถิ่น ต่อไป ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญา ท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้าน คิดค้นขึ้น แล้วนำมา ปรับปรุง แก้ไขพัฒนาแก้ปัญหา เป็นทั้ง สติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความ ครอบคลุม เนื้อหาสาระและแนวทางดำเนิน ชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ใน หลายวิชา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และ เทคนิคด้าน การเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐาน คุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพา ตนเองในสภาวะการณ์ ต่าง ๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จัก ประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อ เชลลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้าน การบริโภคอย่าง ปลอดภัย และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถ พึ่งตนเองทาง เศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิต และการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่ม หัตถกรรม และอื่น ๆ เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและ รักษาสุขภาพ ของคนใน ชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทาง ด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับ การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่า ของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในด้านบริหารจัดการ การค้า การ สะสมและ บริการ กองทุนและธุรกิจในชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและ โภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความ เป็นอยู่ของสมาชิกใน ชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกัน คุณภาพชีวิต ของคนให้ เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะ สาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงาน ด้านต่าง ๆ ทั้ง ของ องค์กร ชุมชน องค์กรทางสังคมอื่น ๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้าน ระบบผู้เฒ่าผู้แก่ใน ชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขา การจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้พัฒนา และถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มี ประสิทธิภาพ

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงาน เกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณีหมายถึง ความสามารถประยุกต์และ ปรับใช้หลักธรรม คำสอนทาง ศาสนา ความเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่า ให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและ สิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญประเพณีชาวไทย เป็นต้น

ด้านเกษตรกรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สวนผสมระบบกัลก้น้ำปลอดสารพิษ

ประเภทเทคนิค : เทคนิคการดูแลบำรุงรักษา

สาขา : แม่ใจ สำนักงานจังหวัด : พะเยา

ชื่อ นายไสว สนิธิพงษ์

ชื่อคู่สมรส : นาง เพียงฤทัย จำนวนบุตร : 2 คน

วันเกิด : 8 พ.ย. 2497

ที่อยู่ : 97 หมู่ 4 บ้านเจริญราษฎร์ ต. เจริญราษฎร์ อ. แม่ใจ จ. พะเยา

รหัสไปรษณีย์ 56160 โทร 054417570

การศึกษา : ประถมศึกษา

การอบรม/ประสบการณ์ : เทคนิคการขยายพันธุ์ไม้ ณ .ศูนย์ขยายพันธุ์พืช จ.เชียงราย จ.เชียงใหม่ อบรม

หลักการทำปุ๋ยชีวภาพ ณ ศูนย์เกษตร คิว เซ จ.สระบุรี

ปีที่เข้าเป็นลูกค้า : -

อาชีพที่ประสบความสำเร็จ : สวนผสม

ที่ตั้ง : ตำบล เจริญราษฎร์ อำเภอ แม่ใจ จังหวัด พะเยา

ช่วงเวลาที่ผลผลิตออกสู่ตลาด : มี.ค.-ม.ย.-ธ.ค.

ช่วงเวลาที่ใช้เทคนิคพิเศษ : ส.ค.

การจัดการด้านการตลาด : มีตลาดรองรับผลผลิตของตนเองทุกชนิด อาทิเช่น ลิ้นจี่ ช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดจะมีผู้ซื้อเจ้าประจำส่งรถคอนเทนเนอร์มารับถึงสวนทุก ๆ ปี มะพร้าว มีพ่อค้าขายมะพร้าวน้ำหอม มา

รับซื้อถึงสวน ปลาตุ๊ก คู่ค้าเจ้าประจำซึ่งส่งปลาตุ๊กในตลาดสด จ.พะเยา ,เชียงราย มารับซื้อถึงบ่อ

ขั้นตอนการผลิต : ลิ้นจี่ เริ่มจากการเตรียมต้น โดยตัดแต่งกิ่งบำรุงต้น ตลอดจนดูแลรักษาโดยวิธีชีวภาพ

หลังจากเก็บผลผลิตแล้ว จะทำการตัดแต่งกิ่งส่วนเกินของต้นไม้ เพื่อให้แสงผ่านทรงพุ่มเพื่อการสังเคราะห์แสง

เพิ่มการเจริญเติบโต และความร้อนในการออกดอก ส่วนขั้นตอนที่ลึกซึ้งคือการทำชั้นสกัดชีวภาพ ปุ๋ยชีวภาพ จากหอยเชอรี่ จากใส่ปลาสรร้อย โดยหมักทำเป็นปุ๋ยสูตร คือ สูตรเร่งการเจริญเติบโต สูตรเร่งดอก สูตรกำจัดแมลง โดยใช้กับไม้ผลทุกชนิด ในสาร ฉีดพ่นทุก 7 วัน ซึ่งหลักการลำดับที่นำมาใช้ในสวนผสมผสานเป็นผลสำเร็จ คือ ทำการเกษตรโดยหันมาใช้ระบบกลไกธรรมชาติในการผลิต เลิกใช้สารเคมี โดยเด็ดขาด ตลอดจนปลูกพืชต่าง ๆ ให้หลากหลายชนิด เช่น กลัวย มะละกอ ไม้ดอก สมุนไพร เพื่อเป็นอาหารของแมลงและสัตว์ที่อาศัยอยู่ในสวน

ขั้นตอนการทำเทคนิคพิเศษ : 1.เทคนิคพิเศษที่ใช้ในการทำสวนไม้ผลแบบผสม คือ เน้นปลอดสารพิษ ที่สวนจะไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าศัตรูพืช แต่จะใช้วิธีชีวภาพ โดยการหมักน้ำชีวภาพซึ่งน้ำสกัดชีวภาพทำมาจากหอยเชอรี่ และใส่ปลาสรร้อย ตลอดจนทำปุ๋ยหมักซึ่งมีองค์ประกอบของสารอินทรีย์ตามธรรมชาติ เมื่อใส่ในปริมาณที่เหมาะสม จะสามารถอนุรักษ์ดินใช้ได้นานทำให้พื้นที่ทำกินมีความสมบูรณ์ตกทอดสู่รุ่นหลานได้ 2.ปลูกพืชต่าง ๆ ให้หลากหลายชนิด เช่นกลัวย มะละกอ ไม้ดอก ไม้สมุนไพร เพื่อเป็นอาหารของแมลงและสัตว์ที่อาศัยในสวน ซึ่งจะทำให้เกิดกลไกการควบคุมโดยธรรมชาติ 3.จัดทำระบบส่งน้ำ แบบ”กัลกน้ำ” จากอ่างเก็บน้ำห้วยเชียง ซึ่งห่างจากสวนประมาณ 2 กิโลเมตร มาซึ่งสวนไม้ผล ทำให้ลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนเป็นแบบอย่างแก่เกษตรกรทั่วไป

แผนการพัฒนการผลิต : จะทำการเกษตรแบบครบวงจร โดยเน้นระบบกลไกธรรมชาติในการผลิต เลิกใช้สารเคมี แต่จะใช้เพียงน้ำสกัดชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมัก โดยตั้งเป้าหมายภายใน 8 ปีจะเป็นสวนตัวอย่างที่จะประกาศชัยชนะเหนือสารเคมีธรรมชาติในการผลิต เลิกใช้สารเคมี แต่จะใช้เพียงน้ำสกัดชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ย

สถานภาพทางสังคม : ประสงค์จะช่วยเหลือสังคมทุก ๆ งานทุกอย่าง เพียงแต่จะไม่ขอรับตำแหน่งใด ๆ ทั้งสิ้น เพื่อทุ่มเทเวลาให้กับงานเกษตรกรรมของตนเอง

บทบาทและการมีส่วนร่วมในสังคม : ร่วมงานในสังคมชนบท ตามสมควรแก่กาลเทศะ โดยมากจะไปร่วมงานทุก ๆ งานเพียงแต่ไม่ประสงค์จะรับตำแหน่งหน้าที่ใด ๆ ในสังคม โดยมากจะอุทิศตนช่วยเหลือสังคมโดยตลอด อาทิ เช่น ร่วมตั้งกลุ่มเกษตรกรพอเพียง โดยยกบ่อเลี้ยงปลาของตนเอง 2 บ่อพร้อมโรงเรือนเลี้ยงไก่บนบ่อปลา โดยที่ปลานิลในบ่อตนเองเป็นผู้เลี้ยงไว้ ยกให้เกษตรกร หมู่ 4 ต. เจริญราษฎร์ รวม 17 ราย จับขายเป็นเงินทุนหมุนเวียนตามแนวทางการใช้ชีวิตแบบพอเพียง ตลอดจนให้ใช้บ้านพักอาศัยในสวนเป็นที่ทำการของกลุ่ม

ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของธ.ก.ส. : บทบาทหน้าที่ ธ.ก.ส. ที่เป็นอยู่ดีอยู่แล้วในสายตาเกษตรกร เพียงแต่อยากให้เสริมในเรื่องที่สอนให้เกษตรกรรู้จักคิด ทำด้วยตนเอง ปลูกสำนึกให้เกษตรกรช่วยเหลือตนเองให้ได้ก่อน อย่าพึ่งพิงให้รับเงินจาก ธ.ก.ส. แล้วนำเงินทุนมาใช้ดำเนินชีวิตแบบชาวบ้าน

ด้านหัตถกรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำไหมข้าว

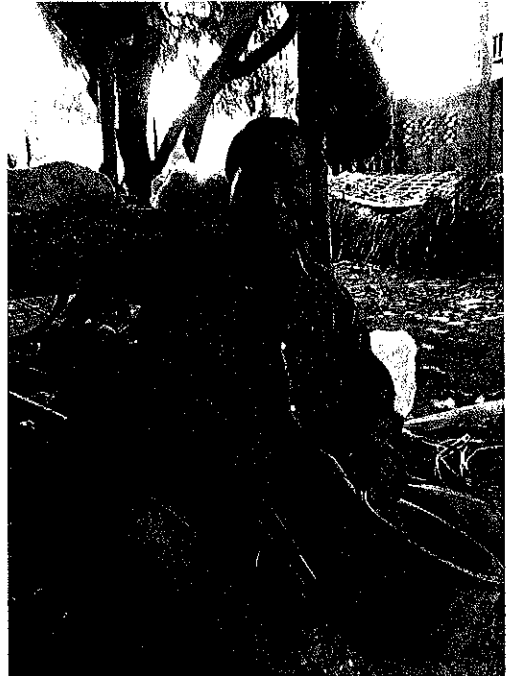
พ่อสุข อินทะปัญญา

- ภูมิสำเนา

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 61 หมู่ 8 ตำบลเจริญราษฎร์
อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รหัสไปรษณีย์ 56130

- ประวัติการทำไหมข้าว

พ่อสุขได้เริ่มทำไหมข้าวมาตั้งแต่อายุได้ 55 ปี และได้รู้ข้อมูล
จากผู้เฒ่าผู้แก่และจำมาฝึกฝนด้วยตัวเอง และนำมาดัดแปลงเองโดย
ปัจจุบันได้ทำไหมข้าวอยู่ที่บ้านทั้งเวลากลางวัน-กลางคืน โดยใช้เวลา
ว่างจากการทำนา ทำสวนโดยจะทำไหมข้าวเป็นอาชีพเสริมในการ
ดำรงชีวิต

- องค์ความรู้

การทำไหมข้าวโดยการเรียนรู้จากผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้มีประสบการณ์ แล้วนำมาดัดแปลง ในการขายจะขายทั้งส่งและ
ขายปลีกโดยจะมีพ่อค้ามารับเองที่บ้าน ส่วนราคาในการขายขายส่งในราคาโละ 16 บาท ขายปลีกในราคา 20 บาท
โดยการผลิตจะผลิตได้ 15 - 16 โบริ่ง/วัน

- ลักษณะการถ่ายทอด

ถ่ายทอดให้กับคนที่สนใจให้กับลูกหลานเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาพื้นบ้านต่อไป

ด้านหัตถกรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

“รองเท้าสมุนไพร”

นางณัฐยา บุญมาลี

- ภูมิลาเนา

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 224 หมู่ 4 ตำบลเจริญราษฎร์
อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รหัสไปรษณีย์ 56130

- ประวัติความเป็นมา

ในปี พ.ศ. 2546 ได้ทำรองเท้าขายและไม่ใช่ที่ต้องการ
ของท้องตลาดจึงได้ดัดแปลงรองเท้าให้เป็นรองเท้าสมุนไพรในปี
พ.ศ. 2547 และเป็นสินค้า OTOP ระดับ 3 ดาว โดยศึกษาจาก
การทำลูกประคบและนำมาดัดแปลงเป็นแผ่นสมุนไพร โดยจะ
จำหน่ายให้กับผู้สูงอายุ โรงพยาบาล สปาร์ และผู้ที่สนใจ

- องค์ความรู้

ได้ความรู้และงบประมาณสนับสนุนจาก กศน. และพืช
สมุนไพรได้จากบ้านสันดอนแก้ว ตำบลเจริญราษฎร์ อำเภอแม่ใจ
จังหวัดพะเยา โดยจะส่งพืชสมุนไพรไปผลิตที่แพทย์แผนไทย
โรงพยาบาลแม่ใจ จำหน่ายในราคาชุดละ 100 บาท โดยผลิต/
วัน 8-12 คู่

- ลักษณะการถ่ายทอด

ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็ก และเยาวชนผู้สนใจ และให้ความรู้แก่กลุ่มผู้สนใจของจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นการ
อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบไป

ด้านอุตสาหกรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

กระเป๋าสานเส้นพลาสติก

- ภูมิปัญญา

กลุ่มจักรสานเส้นพลาสติก บ้านสันตันม่วงหมู่ 5 ตำบลเจริญราษฎร์ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รหัสไปรษณีย์ 56130

- ประวัติความเป็นมา

ก่อตั้งเมื่อ ในปี พ.ศ. 2563 ได้เพื่อแก้ปัญหาความยากจนสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน จึงคิดค้นการแปรรูปเพื่อให้สินค้ามีมูลค่าเพิ่มและส่งขายเป็นสินค้า OTOP

- องค์ความรู้

ได้ความรู้และงบประมาณสนับสนุนจากกรมพัฒนาชุมชนอำเภอแม่ใจ ตำบลเจริญราษฎร์ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดยจะขายเอง,ฝากขาย,ขายผ่านนายหน้า,ผลิตตามคำสั่ง ราคาเริ่มต้นชุดละ 25 บาท

- ลักษณะการถ่ายทอด

ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็ก และเยาวชนผู้สนใจ และให้ความรู้แก่กลุ่มผู้สนใจของจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบไป

ด้านอุตสาหกรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

มะขามป้อมอบแห้ง

นางสุปรียา เกษมรัชดาร์ักษ์

- ภูมิลำเนา

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 231 หมู่ 4 ตำบลเจริญราษฎร์
อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รหัสไปรษณีย์ 56130

- ประวัติความเป็นมา

ในปี พ.ศ. 2550 ได้ทำมะขามป้อมมีจำนวนผลผลิตเป็น
จำนวนมากล้นตลาด จึงคิดค้นการแปรรูปเพื่อให้สินค้ามีมูลค่าเพิ่ม
และส่งขายเป็นสินค้า OTOP

- องค์ความรู้

ได้ความรู้และงบประมาณสนับสนุนจากกรมพัฒนาชุมชน
อำเภอแม่ใจ ตำบลเจริญราษฎร์ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดย
จะขายเอง,ฝากขาย,ขายผ่านนายหน้า,ผลิตตามคำสั่ง จำหน่ายในราคาชุดละ 150 บาท

- ลักษณะการถ่ายทอด

ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็ก และเยาวชนผู้สนใจ และให้ความรู้แก่กลุ่มผู้สนใจของจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นการ
อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบไป

ด้านการแพทย์ไทย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

หมอพื้นบ้าน

นายสี ใจบุญทา

- ภูมิลาเนา

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 97 หมู่ 5 ตำบลเจริญราษฎร์
อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รหัสไปรษณีย์ 56130

- ประวัติความเป็นมา

นายสี ใจบุญทา เริ่มเป่าตุ่มตั้งแต่อายุ 30 ปี โดยได้สืบทอดต่อมาจากบรรพบุรุษของเจ้าบ้านเดียวกัน และในปัจจุบันนายสี ใจบุญทา ยังรับเป่าตุ่ม เช่น ตุ่มพิช มะเร็ง ผีเข้า งูกัด และการทำเสน่ห์ ชาวบ้านแถวนี้จะมาใช้บริการของนายสี ใจบุญทาทั้งหมด และยังเป็นวิทยากรประจำวัดได้ 30 ปี

- องค์ความรู้

ได้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ในการใช้บริการ นายสี ใจกันทา จะกำหนดค่าขึ้นครุเอง เช่น เป่าตุ่มพิช 150 บาท ส่วนผีเข้า ค่าขึ้นครุแล้วแต่ศรัทธา

-ลักษณะการถ่ายทอด

จะถ่ายทอดให้กับลูกหลาน ญาติพี่น้อง และผู้คนที่สนใจ ในช่วงวันที่ 13 เมษายน เพื่ออนุรักษ์ ซึ่งวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบไป

ด้านศิลปกรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ละครขอ

นางคำน้อย วิชา

- ภูมิลำเนา

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 10 หมู่ 4 ตำบลเจริญราษฎร์ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รหัสไปรษณีย์ 56130

นางคำน้อย วิชา ประชาชนชาวบ้านด้านสี่พื้นบ้านประเภทละครขอ จ.พะเยา เปิดเผยว่า ทางคณะละครขอ ได้รับเกียรติจากทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดพะเยา ในการร่วมผลิตสื่อละครขอ สื่อพื้นบ้านประจำภาคเหนือ ซึ่งถือได้ว่าได้ร่วมเทิดพระเกียรติตลอดจนร่วมแสดงความอาลัยแด่พระองค์ท่านในวาระสุดท้าย นอกจากนี้ นางคำน้อย ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า อยากให้คนรุ่นใหม่ได้ร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน อย่างเช่นละครขอ เพราะปัจจุบันนี้ละครขอนับวันยิ่งจางหายไปโดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งตนเกรงว่าหากไม่สืบสานอาจจะสูญหายไปในอนาคต การขอเป็นการขับขานของคนล้านนาที่มีอยู่คู่กับสังคมและวิถีชีวิตมาช้านาน ที่ผู้แสดงจะต้องอาศัยไหวพริบ ปฏิภาณพูดจาโต้ตอบกันในลักษณะคล้องจอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นที่นิยมในหมู่คนเมืองอย่างแพร่หลาย มีการใช้ภาษาที่สละสลวย มีท่วงทำนองที่ไพเราะ สนุกสนาน อาจกล่าวได้ว่าภาษาเหล่านี้เป็นคำพูดที่มีทำนองก็ว่าได้

ด้านภาษาและวรรณกรรม และด้านอื่น ๆ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

แปลตัวอักษรล้านนา

นายตาล บัวเขียว

- ภูมิลำเนา

อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 79 หมู่ 8 ตำบลเจริญราษฎร์
อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา รหัสไปรษณีย์ 56130

- ประวัติความเป็นมา

นายตาล บัวเขียว ได้เริ่มเรียนภาษาล้านนาตั้งแต่อายุ 12 ปี โดยได้ไปเรียนจากพระที่วัด ในปัจจุบันยังแปลภาษาล้านนาได้ นายตาล บัวเขียว ยังมีความสามารถในการดูฤกษ์ ดูยามในการทำพิธีการต่างๆ เช่น ขึ้นบ้านใหม่ แต่งงาน งานบวช งานมั้น และพิธีกรรมต่าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีคามสามารถในการส่งเคราะห์ เรียกขวัญ และบูชาเทียน โดยจะให้บริการกับผู้คนในชุมชนเดียวกัน

- องค์ความรู้

โดยได้ความรู้จากพระที่วัดและฝึกฝนจนเกิดความแม่นยำ และได้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ส่วนค่าบริการหรือค่าขึ้นครูขึ้นอยู่กับผู้ใช้บริการจะให้

- ลักษณะการถ่ายทอด

ในภาษาล้านนานั้นจะถ่ายทอดให้กับสามเณร เด็ก และเยาวชนที่สนใจ และยังสอนให้กับลูกหลานที่มีความสนใจ เพื่อจะได้อนุรักษ์ตัวหนังสือล้านนาไว้ให้ลูกหลานสืบทอดต่อไปในอนาคต

